

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 8 korona.
Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések:

Kiadóhivatalban árszabály szerint vétetnek fel.
Nyilttérben petit soronként 20 fillér.

BÁCS-TOPOLYAI HIRLAP.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. FÁRNEK DEZSŐ ügyvéd.

Szerkesztőség:

B.-Topolya, gr. Széchenyi István-utca 695. szám, hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Wilhelm Miksa könyvnyomdája, hova az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Egyes számok kaphatók: Topolyán Wilhelm Miksa könyvnyomdájában, Szabadkán: Wilhelm Samu könyv- és papirkereskedésében

Alakítsuk meg a gyermekbiróságot.

Csendben, a napisajtó által kellően nem méltányolva lépett életbe a budapesti államrendőrség kebelében egy fontos társadalmi intézmény, a gyermekbiróság. Ide kerülnek a romlott csemeték, akiket a főváros területén csavargáson, lopáson vagy erkölcsstelen életmódon érnek. Nagy, emberi tanulmány a gyermekbiróságok tárgyalásain résztvenni. Látunk hat esztendősi fiúcskákat, akik három éves koruk óta lopásból tartják fenn magukat. Tíz éves leánykákat, akik a szabadszerelme legundorítóbb mocsarában tengődnek. Legtöbbje apát, anyát sohasem ösmert, tolvajok, csavargók, romlott némberek közt nőttek fel. Az erkölcs törvényeit, a vallást, az Istent, a felebaráti szeretetet, az emberi tövényt s az enyém, tied közötti különbséget nem ismerik. Eddig már több százan kerültek a gyermekbiróság elé, amely a gyermekvédő liga telepein, vagy az állami menházakban vagy a javító intézetekben internálta őket. Valamennyiből ha szabadon nőnek fel, s el nem pusztítja őket a kór, a nyomor és a bűn, a társadalom veszedelmévé vált volna. Így azonban reménység van rá, hogy a gondos felügyelet elfelejteti velük rövid multjuk iszonyatosságait, hit és erkölcs költözik a szívükbe s a társa-

dalom munkás, hasznos tagjaivá válnak. Ezek után nem kell magyarázgatni, micsoda üdvös és szükséges munkát végez a gyermekbiróság. Ezelőtt a csavargó, vagy bűnbeesett, otthon nélkül szűkölködő gyermekeket a tolonczházba vitték, ahol a felnőtt tolonczok között még jobban elromlottak. De most már nem a tolonczház réme fenyegeti a mai társadalomnak az apró áldozatait s veszedelmeit, hanem a jó nevelés, az egészség, munka és tanulás reménysége int feléjük.

Főlöszeges bizonyítani azt is, hogy elhagyatott, bűnben született és felnévelkedett gyermek nemcsak a fővárosban van. Sőt mondhatni, a vidéken aránylag még több van. Hiszen rendszerint a vidékről kerülnek fel a fővárosba. A mi városunkban is számos ilyen sajnálatraméltó kis emberre akadunk, ha csak egy kicsit utánna járunk és kinyomozzuk őket.

A vidéken, tehát a mi városunkban is, szükség van gyermekbiróságokra. De nem csak a városokban, a szolgabírói székhelyeken is. Országosan rendezni kell az elhagyatott, bűn útjára tévedt gyermek dolgát. Ha megteszik, a jövőben sokkal kevesebb lesz a közveszélyes csavargó, tolvaj és betörő, veszedelmes munkakerülő, aki bármely pillanatban kész a büntetőtörvény ellen vétetni. Be van bizonyítva, hogy a tolvajok, betörők, rablók és

gyilkosok óriási százaléka az ilyen elhagyatott csavargó gyermekekből vált azzá. Ha az állam, a hatóság s a társadalom gyermekkorukban gondjaiba vette volna őket, nagy részük nem ülne a börtönben, nem kerülné a rendőrt, csendőrt, hanem hasznos munkát végző tagja lenne a társadalomnak.

Alakítsuk meg tehát a gyermekbiróságot itt is! Nem kell ehhez külön hivatal, még csak külön hivatalnok, vagy szoba sem. A gyermekbíró elé hozzák mindama a törvényes koron innen levő mindkét nembeli gyermekeket, akiknek rendes otthonuk nincs, akik csavarognak, lopnak, vagy erkölcsstelen életmódot folytatnak. Jósággal s emberszeretettel bánjanak velük. Ne zárják be őket, ne is tolonczolják el, hanem adjanak nekik módot a rendes életre és a munka megtanulására s megszokására. Ha lehet, helyezték el őket a gyermekmenhelyeken, ha pedig itt nem volna hely, adja ki őket a hatóság polgárokhoz, vagy helyezze el őket külön e célra alapított intézmény révén. Nem kerül ez sokba, alig néhány száz koronába esztendőnként s ezzel egy olyan humánus és szociális kötelességet teljesít a rendőrség s a város, amely sokkal nagyobb anyagi áldozatokkal is fölért.

Nem kell ehhez más, csak egy jó szabályrendelet s annak életrevaló helyes betartása.

T A R K A.

Keleti emlékeimből.

Irtá: Zombory Gyula.

Sokat lehetne összeírni keleti utam emlékeiből, hogy szinte kötetekre lenne osztható, ha azok megírásához idő is volna, meg kedv is. Idő nincs, mert az ilyen ambulans embernek, — mint én is — jut elég a mindennapi lét harcából, hogy a másnap s a holnapnak kérdése alig hagy egy kis morzsányi időt a lélegzésre, pro primo, — pro sekundo pedig: Japánt annyian s annyiféleképpen megírták már, hogy — ha igaz élményeim hü elbeszéléssel nem kerülnék is bele az ismétlések hinárjába, mert sok újat, sok nem szellőztetett dolgot tudnék felemlíteni, amikről azok az ab in vizis leírások egy betűben sem emlékeznek; mégsem tennék meg azt a kellő hatást, melyre érdemlegesen volnának, mert Japán ferde ismeretével annyira el van már telve majd minden olvasó, hogy csak minden századik közt akadna 8—10 bensőleg érdeklődő, aki szívesen, szeretettel s le nem lohadt kíváncsisággal olvasná apró történeteimet, élményeimet a sárgák földjéről.

Amióta néprajzi köruton vagyok, a vidéki sajtó nagy részét elláttam tarka-barka japániadással, most sem teszek kivételt, elbeszélvén japáni tartózkodásom ezernyi tarka csodabogaráiból ezt a keleti furcsaságot.

Ott üldögéltem a hagotei dombokon s néztem a hegyes-halmos tájat, mely akár milyen virágos legyen is, még sem éri el szépségben a mi páratlan geográfánk szép fekvésű tájait, mert vegetációja, geológiai viszonyai már olyanok annak a cseresznyefáiról híres Japánnak, hogy először szokatlanok a magyar szemnek, másodsor pedig nem tud bennünket szíven érinteni, mintha csak az idegenség máza takargatná el arcát is, ami szép rajtuk megnyilatkozik.

Mikor másfél évi künn létem után haza kerültem, első prelekczióimat Győr vidékén kezdtem el s a Cell-Dömölki apátság egyik érdemes tagjának (C. Dömölki plebános) az volt hozzám első kérdése: „igaz-e, hogy az a Japán egy virágos kert?” Igaz, feleltem, csak hogy másfajta virágos kert, mint a mi bokrétnának teremtett magyar hazánk, mert bár végigjárhatjuk a hosszukás nippon földet Yokohamától fel a hideg Yessőig, bár találunk sík vidéket, hegyes-halmos tájakat, vannak erdei, tavai, kultivált zöld ültetvényes területei, mértföldre terjedő cseresznye ligetei, miknek virágzása szinte elbájolóvá teszi a perspektívát, de nincs egy — a mi panorámáinkhoz hasonló — mondjuk — Petrozsényi vadregényes tájuk, egy beláthatlan nagy alföldi síkságuk, egy balaton-vidékük, egy tatrájuk, erdélyük, egy garamvölgyük, egy aldunájuk, egy esztergomi tempe völgyük, oh nincsennek meg azok a csodás természeti bájok, amikkel mi itthon lépten-nyomon találkozunk.

Higyje el kedves olvasó, hogy annyi szépséget egy földre nem halmozott az al-

kotó, mint Árpád földjére; hiába is keresnénk párját, mert itthon a varietes velektat rendszerével alapul meg hazánk szépsége s oly csodásan dus változatban, hogy a lelket örökös gyönyörben ringatja, csak tessék szélszárnyára kelni s bejárni földabroszunkat Kárpátoktól Adriáig...

Tehát a hagotei dombokon üldögéltem egy nyári reggelen.

Elöttem feküdt rajzoló tbbblám, hogy néhány szirt csoportot megrajzoljak, mikor megmozgott a domb, ahol ültem s valami szokatlan dübörgés szaladt végig a föld mélyén, a japántenger irányába.

Földrengés volt, a japánoknak ez a gyakori vendége s bár gyakori, a babonás japán, (a rustikus nép) akinek a földtani viszonyokról a legegység tudása sincs, nem úgy, mint a mi parasztjainknak, akik — ha az iskola falai közt nem lettek is kioktatva a földrengés okairól, a hírlapok után szerzett olvasottságuknál fogva némileg tisztában vannak a vulkánikus mozgásokkal — a babonás japán — ismétlem, bizonyos megrökönyödéssel hallgatja az imbolygó föld moraját s szívesen kitérne előle, ha lehetne.

Visnu isten haragszik ilyenkor, Badhatanának rejtőzködő tulvilági matadorja, aki mérgiben képes halomra dönteni a világot. Ezt véli a japán s féltő, tartózkodó, pedig könnyű építkezésű faházai észre sem veszik a természet lázongását, bennük akár nyugodtan alhatja át bárki a sokszor erős exploziókat is.

A hely, ahol ültem, annyira megrázkódott alattam, hogy fele sem volt tréfa s

Olvasd!

Már sok jeremiádát szült dologról óhaj-tunk szólni, de nem a megszokott sablonban, nem az erősebb fél krokodil könnyeit fogjuk kisajtolni, hanem tehetségünkhöz mérten a gyengébbek megvédelmezésére sietünk.

Az bizonyos, hogy az új végrehajtási törvény két táborba osztja a magyar társadalmat: a) az erősebb hitelezők táborába. — b) a gyengébb az adósok csoportjába.

Az erősebb tábor már lépéseket tesz, mert félti a vagyonát és az indokolatlan aggálya valóságos hajszába kergeti az adósok milliói ellen.

Pedig tény az, hogy az az óriási aggály teljesen indok nélküli, legalább mielőttünk oly ok hiányában szenvedő, mint mikor a félős ember az életéért remegő kis egértől megijed.

Az egész végrehajtási törvény nem oly végzetes az hitelezőre, mint a minővé azt elég botorul felfújták. Végzetessé csak akkor lesz, ha a félelem következtében az adósok millióit szorongatni fogják, elvágják az adós-nak a lehetőség útját arra nézve, hogy adós-ságát erejéhez mért módon törleszthesse, ekkor ez a törvény végzetessé válik, de nem annyira az adósra, mint inkább a hitelezőre nézve.

Már a közmondás is megerősíti azt, hogy egy rókáról nem lehet két bőrt lenyuzni, így bármennyire fenyegeti is a hitelező perrel adósát, tényleg csak annyit hajthat be rajta, amennyit a még életbe nem léptetett végrehajtási törvény előtt elérvezhető ingó-ságért az árverésen beszédhet, s ha tekin-tetbe vesszük azt, hogy a törvény életbe léptetése előtt a hitelező nem az ingó vagyon erejéig nyújtotta a hitelt, hanem inkább az adós személyi becsülete adott garanciát az elkölcsonzött összegről, akkor nem kell nagy matematikusnak lenni, hogy kiszámíthassuk, hogy a hitelező még per útján sem fog pénz-hez jutni, legfeljebb annyit ér el, hogy adó-sát tönkre juttatja, a végrehajtót gazdagítja, de magán mitsem segített.

Különb is nagyon csekély összeg az, amit az új végrehajtási törvény a lefoglalás ellen biztosít, oly csekély, hogy bizvást állit-hatjuk, mikép a kölcsönzés idejében esze ágában sem volt a hitelezőnek a hitel bizto-sítékául ezen tárgyakat tekinteni.

Igy a mezőgazdák és bérlőknél 12 kat. holdig terjedő birtokon a földműveléshez szük-séges vető magot, igavonó jószágot, gazdasági eszközt és trágyát eddig is mentesítette a törvény márczius 15-től november 15-ig, az új törvény egyáltalában mentesíti.

különösen, mikor a dombok lábánál fekvő tó vize a himbálás következtében egész ülő helyemig felcsapott, felkeltem s a háttérben elterülő cseresznyefa erdőnek vettem utamat. A legelső cseresznyefán egy öreg japán üldögélt, aki oda a földrengés elől menekült.

Amint meglátott, oda intett s nagy titokzatosan kérdezte, hogy én is a fára fogok mászni?

— Miért? — mondtam.

— Hogy oda lenn baj ne érhesen, felelte, mert — ugymond — megtörténhetik az, ami a mult évben, hogy egy helyen beroskadt a föld s egy egész falut magába nyelt.

— Hát gondold Hiriko (tudtam nevét), hogy a te fátat nem fogja elnyelni a föld?

— Ezt nem, ez szent fa.

— Szent fa? Miért szent?

— Ezen szoktak aludni a pávák.*) Itt biztonságban vagyok.

Alig mondta ki japánom az utolsó szót, elvesztette az egyensúlyt s lefordult a fáról, elém a földre, hogy csakugy nyögött bele.

— No Hiriko, látod, hogy megcsalódtál. Visnu ledobott téged onnan, mert szembe állítottad vele a pávát. Ebbe bíztál ahelyett, hogy amazt kérted volna, hogy ne legyen bántódásod.

— Jaj, nem teszem máskor, nyöszö-rögte vén derekát tapogatva s végig hasalt a földön s lassu tempóban mormolta imád-ságait.

*) A páva III-ad rendű istene a nippon népnek.

A köztisztviselőknél eddigi 1600 korona helyett 2000 korona, Napidijasoknál 3 korona helyett 6 korona foglalható le.

A lefoglalás alól továbbá mentesített a háztartáshoz szükséges házi- és konyhabutor edények, főző- és evőeszközök, ruházkodáshoz szükséges tárgyak, a szükséges ágy- és fehér-nemű stb.

Ezeket felsorolva lehet-e érett ésszel feltételezni azt, hogy az eddig élvezett hitelt az okozta, hogy a lefoglalás határa tágabb körre szorítottatott? Hiszen ha ezek lefoglal-tatnának és árverésen eladatnának is, akkor sem kerülne ki belőle a hitelezőnek teljes összege, legfeljebb csak a végrehajtási költségek.

Kár volt tehát elrémítési szisztémával a kedélyeket annyira felizgatni és az adósok s hitelezők közötti nyugalmat megbolygatni, mert ez okvetetlenül hátrányát fogja képezni ugy a hitelezőnek, valamint az adósoknak is.

Ha a hitelezők az átmeneti időben nem fogják megőrizni kellő higgadságukat és adósaikra rázuditják a pereknek tömkelegét, ők fogják huzni a rövidebbet, mert az adós ingóságait csak addig lehet elérvezni, ami van mit, mihelyt a legutolsó párnát is dobra ütök, az adós megszűnt a hitelezőnek leköte-lezettje lenni. Milyen eredményt fog tehát a hitelező elérni? Nem azt, hogy követelése nincs kielégítve, azt örök időkre egészen elveszíti, s magára vonja a máskülönbben fizetni akaró, de a per útján tönkre tett adós bosszuját?

Csak malícia sugatja azt a hitelező fülébe, hogy vannak olyan adósok, a kik fizetni nem akarnak. Ilyen adós nem létezik, mert az adósság mindenkire teher, már pedig a teher alól szabadulni mindenkinek leghőbb vágya.

Ha valamelyik adós nem fizet, annak bizonyára oka van és ez az ok legtöbnyire kényszerítő hatású, erről legtöbb esetben nem tehet az adós.

Mi azt jól tudjuk, hogy e megdönthetetlen igazságot a hitelezők nem akarják elismerni, de nem is szabad elismerniök, mert a legtöbb hitelező önmaga is adósa másnak, hát akiről látják és tapasztalják, hogy fizetni nem akar, ott van a megtorolás módja akkor, amidőn a további hitelt megvonják.

Az új végrehajtási törvénynek csak az átmenetnél lesznek nehézségei, s épen az egészséges hitel szempontjából ennek meg-teremtésére égető szükség volt.

Felesleges tehát azon aggodalom, hogy az adósoknál elvész a pénze a hitelezőnek, s a kapzsi behajtási mód meg éppen veszedelmes.

Ugyanazért, mi e törvény méltatása és ismertetése alkalmával nem a megszokott sab-lonszerű jeremiádját énekeljük a hitelező-nek, de sőt, az adós buján és gondján aka-runk könnyíteni.

Látjuk az országos ipar és kereske-delmi kamarák egy részénél, különféle ipar-szakágak országos vezetőinél, akik figyel-meztetik szaktársaikat, hogy a kölcsönös-szeget még az új törvény beállta előtt tör-vényes uton hajtsa be és csudálatos dolog, hogy az adósok milliói közül egy sem támad, aki ez ellen való védekezésre hívná fel társait.

Mert ha dacz és a védszövetségről van szó, nem megvetendő védelem lenne az adósoknak kitaró és egyöntetű elhatáro-zása sem.

Ugyan mi lenne akkor, ha a privát adósok lözségenként szikla szilárd elhatá-rozással azon közös megállapodásra jutnának, hogy ők is egy akarattal megcsinálják a feketekönyvet s olyan kereskedővel, iparos-sal, vállalkozóval s a Mindenható tudja még kivel, aki az új végrehajtási törvénytől való aggodalmából kifolyólag végrehajtást fogat-nosít, többé szóba sem állnak s kötelezőleg kijelentenek, hogy az ily egyénnel e szö-vetség összes tagja mindenféle tekintetben az összeköttetést megszakítja?

Ha az adósok elleni hajszá beáll, könye hisszük, hogy nem létesül majd e vé-delmi szövetség.

Zombory Gyula felolvasása.

Mintegy négy évvel ezelőtt néhány lel-kes magyar maecenás jóvoltából, részint az állam segélyezésével indult el keleti útjára egy hazánkfia, Zombory Gyula. Ama kevés magyarok egyike volt ő is, akiket megraga-dott, vonzott magához Kelet a maga rejtel-mes egzotikus szépségeivel.

Amidőn mintegy két évig tartó külföldi útjáról hazatért, megbízást nyert az állam-tól, hogy tartson vidéki körutakat, felolva-sásokat.

A két évig tartó útja alatt körülhajóz-ván egész Afrikát, bejárta a japáni szigeteket, volt Koreában, az orosz-japán háboru tartama alatt volt Manduriában és hosszabb körutat tett Kínában. Majd Ázsia középső részét járta be, azt a részt, aho va pár év előtt gróf Zichy Jenő vezette az ősmagyarok fölkere-sésére szervezett expedícióját.

Vidéki körútjában f. hó 1-én kedden községünkben is tartott szabad előadást az Otthonkör helyiségében.

A kis számú hallgatóság élvezettel ki-sérte igen tanulságos előadását; az oly szépen elénk tárt tarka-barkaságok Japánról élénk ellentétet képeztek a háboru borzalmas rész-leteivel. Előadása könnyed, telve epizódokkal és éppen ezért nem fárasztotta ki hallgató-ságát, hanem gyönyörködtette. Egész előadása alatt a nemzeti érzés, a fajszeretet mint egy vezérmotivum huzódott végig, mindent a hazai viszonyokhoz mér, a hazai viszonyok-hoz hasonlítva mondja el kritikáit. Ez a magyarság iránti szeretet különösen meglát-szott előadásán akkor, amidőn az „ősmagya-rokról“ kezdett beszélni, a mi állítólagos őseinkről, akik az őshazában még mindig megtartották régi nemzeti szokásainkat. Egy pár etnografiai adattal igyekezik e hasonló-ságot kimutatni.

Előadása igen tartalmas, tanulságos volt, úgy hogy az a csekély számú közönség, amelyik megjelent a Zombory Gyula előadá-sán, eljövételét cseppet sem bánta meg.

A „Bácsmege“ czimü lap

mult heti számában topolyai tudósítója tollából egy cikket közöl, melyben a mult hó 19-i estélyről lapunkban megjelent bírá-latot, jobban mondva magát a bírálót támadja.

Mint hogy nem tudjuk, vajjon a pénte-ken megjelenni szokott, de ezuttal még min-dig meg nem érkezett „Bácsmege“ a meg-támadottnak hozzá beküldött válaszáat közölte-e, vagy sem, minden eshetőségre számítva, kö-telességünknek tartjuk a Bácsmege-re bizott cikket szószerint közreadni:

Kritika a kritika kritikájáról.

Ezt a különös czimet egy nemkevésbbé különös körülmény szülte. E lap legutóbbi számában ugyanis valami „gh“ betűk alá rejtőző ur az augusztus 19-én Topolyán le-zajlott cabaret előadásról megemlékezvén, nem annyira az előadást bírálja, mint inkább elköveti azt az izlésesnek éppen nem minősít-hető dolgot, hogy engem, — ki a topolyai lapban az előadásról bírálatot irtam — támad.

Sem időm, sem kedvem ahhoz, hogy akár „gh“ urnak, akár védenézének, velük foglalkozván, e helyen reclámat csináljak, de tekintve, hogy előbbi személyemet is tá-madja, nem térhetek ki a válasz elől.

Nem mondom, hogy nincs joga bárkinek, még „gh“ urnak is véleményt nyilvánítani egy nyilvános előadásról, de csak az elő-adásról és nem annak kritikájáról.

Vajjon honnan tudja „gh“ ur azt, hogy én elfogult voltam a szereplők egyik-mási-kával szemben? En a saját szememmel és nem az övével néztem az előadást. En ilyen impressiót nyertem a szereplőkről, ő más-formát.

Azt mondja „gh“ ur kritikája elején, hogy egy műkedvelő előadásról vagy jót, vagy semmit se mondjunk. Ön óriási téve-désben van t. barátom uram, mert amint az apa nem kegyetlenségből fenyíti meg csinyt tevő fiát, a kertész nem kedvtelésből gyom-lálja a virág mellől a gázt, úgy én sem szeszélyből, vagy elfogultságból említém meg

az észlelt hibát, hanem azért, hogy más adandó alkalommal kerüljék.

Tudom én azt jól, hogy műkedvelőket nem lehet a hivatásos művészekre alkalmazható mértékkel mérni, de viszont tudom azt is, hogy mindaddig még nem iktatták törvénybe a műkedvelők szent és sérthetetlen voltát, elrendelvé egyuttal, hogy róluk csak jót és szépet szabad mondani.

Azt mondja tovább „gh“ ur, hogy én igen udvariatlan ember lehetek, mert nem jeleztem tömjénfüsttel az egyetlen női szereplő utját. (Nem szóserint mondja így, csak én adom így vissza.)

Hát kérem szeretettel ne nagy képükdöjünk! Mert mi is ma az a nők iránti udvariasság: egy a lovagkorból, belső tartalma nélkül reánk maradt és csak külső czafrangjaival hivalkodó, magunkra erőszakolt üres frázis. Mert vajon lemenne-e Ön csupa udvariasságból — a derék Delorge lovag módjára — Kunigundája leejtett keztyüjéért az oroszánok közé? Ugy-e nem!? Nem-e vágatna Ön nők tetemén is át t. udvarias „gh“ ur, ha történetesen a színházban, ahol jelen van, tűz ütne ki. (Erre a színházgészek törtéijában igen szép adatokat találhat Ön az udvarias urakról.) Ugy-e igen!? Pedig hát Ön udvarias, nagyon udvarias ember — egy elejtett virág felvevése erejéig — míg én — bevallom őszintén — csak addig vagyok udvarias, nemcsak nőkkel, de mindenkiel szemben, ameddig az nekem nem kellemetlen. Eppen azért vagyok őszinte is, mert ezzel ellenkezőt mondanom, másoknak talán kellemes volna, de nekem nem! És míg én mindent be is merem vallani, addig ön — bár szentül hiszem, hogy mint modern ember bensőleg szintén így érez — a szemeit forgatja és Cátó módjára erkölcsöt prédikál nekem.

Ami végül a Bács-Topolyai Hirlapnak adott azon atyai tanácsát illeti, hogy helyesen cselekednék, ha a referádák megírását elfogulatlan emberre bízna, bátorkodom megjegyezni, hogy nevezett lap, bár én — Ön szerint — elfogult és udvariatlan ember vagyok, mégis szerencsésebben választott, mikor rám és nem Önre bízta a referáda megírását, mert említett rossz tulajdonságaim mellett is van egy valamit érő: tudok magyarul, míg Ön?... kérdezze csak meg a szedőt!...

Dongó.

U. i. Megjegyzem még, hogy az elmondottakkal részemről az ügyet itt befejeztem.

HIREK.

A dr. Hadzsy János emlékbizottság legutóbbi ülésén véglegesen megállapította a f. hó 20-án délelőtt 11¹/₂ órakor megtartandó leleplezési ünnep sorrendjét, melyet egész terjedelmében közlünk:

1. Szózat. Énekli a dalos egyesület.
2. Ünnepi beszéd. Elmondja: Koch Bernát, emlékbizottsági elnök.
3. A szobor átvétele a helyi hatóság képviselője részéről.
4. Dr. Baloghy Ernő, országgyűlési képviselő beszéde.
5. Az orvos-szövetség képviselőjének beszéde.
6. Dr. Cziráky Gábor, tüzoltó főparancsnok beszéde.
7. A szobor megkoszorúzása.
8. Hymnus. Énekli a dalos egyesület.

A leleplezési ünnepet délután 2 órakor társas-ebéd követi. Ugy erre, mint a leleplezési ünnepre ezuton is meghívja Topolya polgárságát az emlékbizottság.

A társas ebédre szóló jegyek Wilhelm Miksa könyvkereskedésében kaphatók.

Topolya—kossuthfalvai út építése. A Topolyáról Kossuthfalvára vezető műút építése a kedvező időjárás folytán szépen halad s remélhető, hogy a közel jövőben a műút építése befejezést nyer, bár értesülésünk szerint Gaál és Tyrnauer fővállalkozó kérelmére a vármegye az út elkészítésére, illetve átadására újabb halasztást adott.

Iskolaszéki gyűlés. Szombaton folyó hó 5-én délután a beltéri iskolában iskolaszéki gyűlés volt, amelynek tárgya a hiányzó is-

kolaszéki tagok választásán kívül folyó ügyek elintézése volt.

Tejszövetkezeti gyűlés Folyó hó 8-án kedden a község ház tanácstermében a feloszlott tejszövetkezet gyűlést tart.

Szüreti mulatság. Ma tartja meg a helybeli fiatalság a Pataki Zsigmond-féle vendéglőben szüreti mulatságát, amely az előjelekből ítélve, igen sikerültnek ígérkezik. A tiszta jövedelem az önk. tüzoltó-egylet javára fordítatik.

Műkedvelő. A helybeli ifjúság e hó 20-án a dr. Hadzsy-szobor leleplezése alkalmával táncszívalommal egybekötött műkedvelő előadást rendez.

Esküvők. Hirschfeld Béla topolyai kereskedő folyó hó 8-án tartja esküvőjét Engel Zsófi kisasszonnyal a bpesti dohányutczai izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett.) — Lederer Manó topolyai lakos 8-án tartja esküvőjét Vig Katicza kisasszonnyal Tornyoson. — Fischer Miksa csantavéri kereskedő f. hó 15-én vezeti oltárhoz Rein Juliska kisasszonyt Kishegyesen.

Gondnokság. Galambos Jánosné szül. Virág Mária helybeli lakosnőt a szabadkai kir. törvényszék elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Az elszakadt villámhárító. Az új templom keresztjének csucsára a templom építéskor villámhárítót tettek. A villámhárító hasznos, célszerű és szükséges egy ilyen kimagasló épületen. S most ennek daczára azt kell tapasztalunk, hogy az az aranyozott érczdaráb a torony csucsán csak dísznek való. Már hosszabb ideje, hogy egy vihar a villámhárító levezető drótját a torony gomb alatt elszakította és daczára annak, hogy ez már hetekkel ezelőtt történt, még ma sincs kijavítva, jöllehet a toronyőr ezt már többfelé jelentette. Nem tudjuk kit terhel a csináltatás kötelezettsége, de a villámhárító kijavíttatása fölöttébb sürgős és szükséges, mert a nyári viharok akármelyike könnyen végzetessé válhatik az oly nagy költséggel felépített díszes új templomunkra.

Vasuti összeütközés. Folyó hó elsején kedden este fél 11 óra tájban hibás váltóállítás következtében a 952 és 975 sz. tehervonatok a topolyai állomáson összeütköztek. Az összeütközés úgy történt, hogy az egyik vonat tolatott és már szerencsére hátrafelé indult amidőn a másik vonat berobogott. Ennek mozdonyvezetője is észre vette az ugyanazon sín páron haladó másik vonatot és gyorsan ellengőzt adott, ennek daczára az összeütközés mégis megtörtént, szerenczére jóval kisebb erővel, így is három kocsi teljesen összezuzódott. Emberekben nem történt sérülés.

Kirabolt vásáros ékszerész. A temerini aug. 30-ikái vásáron ismeretlen tettesek ellopták Katz Sándor topolyai ékszerész vásári ládáját. A ládában volt 40 aranyóra, 60 óralánc, 430 pár fülbevaló és 30 aranyozott kereszt, összesen 3980 k. értékben.

A kivándorlók katonai kötelezettsége. A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki a külföldre vándorolt hadkötelesek sorozása ügyében. Az új rendelet szerint a kivándorolt katonaköteles a harmadik korosztályba jutáskor tartozik csak jelentkezni a magyar-osztrák konzulságnál sorozás céljából; ha az első két korosztályban nem jelentkezik sorozásra: még nem nyilvánítják katonaszökevénynek. A kivándorolt hadköteles, ha besorozzák is, szolgálati idejének megkezdését elhalaszthatja 24-ik életévének betöltéséig. A fegyvergyakorlat miatt ezentul nem kell a tartalékosoknak hazajönniök, mert fölmentik őket úgy a fegyvergyakorlat, mint az ellenőrző szemlén való megjelenés alól, ha eziránt a külföldön valamely konzulságunknál minden év január hó végéig folyamodnak.

Verekedések. Folyó évi augusztus hó 30-án Csantavéren Kovács Elek kocsmájában Csetvai József, Forgó Ferenc és Kalmár Ferenc legények mulatozás közben egymással szóváltásba elegyedtek s szóváltás közben Csetvai József Kalmárt egy székkal ütötte meg, Forgó József pedig egy bicskával ugy megszurta, hogy Kalmár Ferenc egy kis ideig nyomhatja az ágyat, míg jobban lesz. Az eljárás Csetvai József és Forgó

Ferencz ellen folyamatba van téve. — Folyó hó 4-én este a helybeli Csernyus Mihály-féle vendéglőben Majoros Dávid, Kovács Baka József és több társa mulattak; mulatás közben Majoros és Kovács összeveszett és egymást üvegekkel dobálták, majd bicskát rántottak és egymást össze-vissza szurkálták.

Meghaltak a héten:

Tomik Mária 3 napos. Vaccs Borbála 13 hónapos. Frecskó Etelka 13 hónapos. Győri Mária 6 hónapos. Vadócz Erzsébet 2 napos. Özv. Siska Mihályné szül. Antal Julianna 84 éves. Becskei N. 2 órás. Grubi Jenő 23 napos. Szücs Rozália 2 hónapos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Fárnek Dezső ügyvéd.

Lapkiadótulajdonos:

Wilhelm Miksa könyvnyomdatulajdonos.

4255. tkvi 1908. szám.

Árverési hirdetmény kivonata.

A topolyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közbiré teszi, hogy a pacseri takarékos és hitelintézet végrehajthatónak, idb. Mike Mihály végrehajtást szenvedett elleni 120 korona és jár. iránti végrehajtási ügyében, a szabadkai kir. törvényszék a topolyai kir. járásbiróság területén levő, Pacsér közs. határában fekvő a pacseri 1378 sz. bet. A. I. alatt foglalt 3283/3, 3283/4 3285/3 hrsz. 7. hold 686 négyszögöl 584 örsz. ház 78 négyszögöl udvar és 3 hold 1101 négyszögöl szántóból a vasuti dűlőben idb. Mike Mikály 1/3 rész jutaléka ingatlanok 1107 korona 20 fillér kikiáltási árban Pacsér község házábanál 1908 évi szeptember hó 30-ik napjának délelőtt 10 órájkor birói árverés alá bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Topolya, 1908. évi július hó 10-ik napján.
A telekkönyvi hatóságnál

Janka,
kir. jbiró.

Steinitz Gyula ügyvéd ur
2 szobából álló iroda és lakáshelyisége
augusztus 15-től
olcsón kiadó.

50 év óta fennálló
asztalos műhely

és temetkezési vállalat

sürgősen eladó, esetleg bérbeadatik a lakóházzal együtt. Bővebb felvilágosítást ad
Csercsövits Pál asztalos Topolyán.

Iskolakönyvek

író- és rajzszerkek, táskák,
imakönyvek, levélpapírok,
üzleti könyvek

jutányos áron kaphatók

WILHEIM MIKSA

könyv- és papirkereskedésében

Topolyán.

Özv. Stern Lipótnének az ipartestülettel szemben lévő háza szabadkézből eladó.

Bővebb értesítés a kiadóhivatalban nyerhető.

Birtokeladás.

37 hold föld a topolyai határban örök áron

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Több mint **50 év óta fennálló** kitérő forgalmu egy szomszéd község legszebb helyén álló

fűszer-üzlet házzal együtt családi viszonyok miatt azonnal eladó Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. Örömetez a házam, amely

3 szoba, 1 üvegezett folyosó, éléskamra és konghából áll,

kiadó. Bővebb tudósítást ad

Végh Gyula

Guba József urnál.

1908,
5195. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bajsa községben megüresedett községi irnok végrehajtói állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben **800 korona**.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy a 6/1887. vármegyei szabályrendelet 9. §. megfelelőleg, szabályszerűen felszerelt sajátkezüleg irt kérvényeiket hozzám **flyó évi szeptember 10-ig** annyival inkább nyújtásák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog ki-tüzetni.

Topolya, 1908. augusztus 9-én.

Császár,
főszolgabíró.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „**Általános Tudósító**“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához **Budapest, VII., Erzsébet-körút 41.** ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalogus, képes naptár-jegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

Őszi és téli női felső kabátok

szőrméből is

a legújabb divat szerint kaphatók:

SCHULHOFF ALBERT

női- és férfidivat kereskedésében Szabadkán.
Piacz-tér.

Ugyanott: bluzok, alsó- és felső-szoknyák, szőrme-boák és muffok, női ruha díszek, valamint díszgombok, női fűzők, keztük, kézimunka, gyermekkosci, koszoru és vászonárúkból raktár.

Teljes menyasszonyi és baba fehérnemű kelengyék, asztal- és ágynemű-készletek.

Guvrirozás elvállaltatik.

Vidékre választékot küldök.

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszere a

Földes-féle MARGIT Crème.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Nitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. Kiváló toalett-czikk: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 f., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 kor. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Bács-Topolyán:

JAKAB ISTVÁN

gyógyszerésznél.

Páratlan és esodás hatásu

Óvakodjunk utánzatoktól

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések

olesó árban

felvétetnek

a

kiadó-

hivatalban.

